

Peter Lagendijk

Onderzoekadvies en Beleidsontwikkeling

Leggeloo 38*7991 PZ Dwingeloo*tel.06-5141 8528*KvK 0803 1294 *Lagendijk/Leebeek Hld bv
*peter@peterlagendijk.eu *www.peterlagendijk.eu

Dwingeloo, 17 augustus 2018

EERST LEES JE OVER KLIMAATVERANDERING; NU MAAK JE HET MEE

Hoe kort is het geheugen. Een weekje geleden schreef ik. Vanuit mijn werkkamer kijk ik uit over ons meest nabije stukje grond. Deels keurig onderhouden en dagelijks gesproeide zomerplanten; deels een burgerlijk grasmatje. Grasmatt krijgt geen water van me en is volstrekt dor. Water zou een verkwisting zijn. Gelukkig is er de laatste dagen wat regen gevallen. Lang niet genoeg maar het is een beginnetje.

Onlangs doorkruiste ik de Veluwe. Dat is schrikken met afstervende bomen. Het is hoogst ongebruikelijk in onze streken met extreme hitte en droogte van doen te krijgen. Het gevolg van klimaatverandering is iets voor andere werelddelen. Dat blijkt behoorlijk naïef gedacht.

Klimatologen bevestigen in koor dat wat wij afgelopen weken meemaakten, te maken heeft met klimaatverandering. Perioden van hitte en droogte in de lage landen zal volgens de klimaatvorsers tot het repertoire gaan behoren. Dat heeft grote consequenties.

Vergrote kans op branden; flora en fauna veranderen in korte tijd; uitsterven soorten; voedselproductie in gevaar. Doen we zo ons best om een beetje leuke natuur terug te krijgen met dier- en vogelsoorten die hier vroeger voorkwamen. We gaan nog wel horen hoe hitte en droogte hebben huisgehouden. Ik woon in het Noorden dus ik weet dat de ooievaars geen voedsel voor hun kinderen hadden.

Zeker op allerlei niveaus wordt overlegd. Er zijn wereldwijde afspraken (Parijs 2015); in Europees verband is er bewaking; de afzonderlijke landen formuleren de eigen stappen; er zijn streefdata gesteld. Allemaal prachtig maar wie zegt wat over het tempo waarmee Nederland nu naar de knoppen geholpen wordt. Uiteraard haal ik mijn kleinkinderen, en al hun vriendjes en vriendinnetjes erbij. Ik ben niet iemand die zegt dat het mijn tijd zal uitduren.

En wat denkt de Nederlandse bevolking over deze plotseling confrontatie met klimaatverandering – vast van heerlijk zomerweer tot diepe verontrusting. In vroeger jaren beschikte ik over eigen instrumenten om de mening van de bevolking te achterhalen. Wat mij thans wel ter beschikking staat zijn kant-en-klare panels om, onder bepaalde voorwaarden, een blokje vragen aan toe te voegen. Overigens zijn er Nederlandse overheidsinstanties die wel over het instrumentarium beschikken.

Zoals het Sociaal en Cultureel Planbureau en het Planbureau voor de Leefomgeving. Ik heb weleens de indruk dat die absoluut geen verontrustende cijfers willen produceren. Ondanks hun belangrijke bijdragen.

En als toch door herberekeningen het inzicht doordringt dat op korte termijn maatregelen nodig zijn? Maatregelen die zelfs vervelend voor de portemonnee van de burgers kunnen uitpakken.

Er is in Nederland lang gediscussieerd over kernenergie. Wellicht herinnert u zich de Brede Maatschappelijke Discussie in de jaren tachtig onder leiding van bewindsman Jhr. Mr. Mauk de Braauw. Als de stemmen gelijk opgaan, zo leert de ervaring, gebeurt er niets. Ook dat deed zich voor. In dit land niet nog meer kernenergie. Bij vergelijking van de risico's tussen kernenergie en klimaatverandering, noem het klimaatomwenteling, weet ik niet welke weg de bevolking gaat kiezen.

Een andere horde waar op gewezen moet worden is afvang en opslag van CO₂. Daar zou de industrie mee gebaat zijn teneinde hun aandeel te leveren . Plus de productie van elektriciteit die voorlopig niet zonder fossiele brandstoffen kan. Ik vrees ook hier eindeloze discussies want ook al is de opslag nog zo veilig – toch zal een deel van de bevolking zich tegen keren. Belangrijk om te gaan weten.

Het is goed dat wij zien dat klimaatverandering, met rampzalige gevolgen, niet aan ons deel van Europa voorbij gaat. Het lijkt de moeite waard om op onafhankelijke wijze de mening van de Nederlandse bevolking te leren kennen. Hoe ernstig is volgens mijn medeburgers de stand van zaken? Hoe ziet men de toekomst? Welke offers is men bereid te brengen?

© Peter Legendijk 2018

Lid van: [Koninklijke Vereniging voor de Staathuishoudkunde](#), [Nederlandse Vereniging voor Demografie](#),
[Nederlandse Vereniging Van Journalisten](#)